

Analiza realizacije Strategije održivog razvoja Opštine Bačka Topola:

- *Pregled izvoda iz liste indikatora održivosti*
- *Analiza realizovanih projekata po oblastima, izvorima finansiranja i usklađenosti sa definisanim akcionim planom 2015-2020*
- *Zaključna razmatranja*

1. Pregled izvoda iz liste indikatora održivosti

U tabeli su prikazani indikatori održivog razvoja iz oblasti zaštite životne sredine, ekonomskog razvoja, kvaliteta života odnosno društvenih delatnosti i poljoprivrede. Tabelarni prikaz navedenih indikatora predstavlja izvod iz ukupne liste indikatora koja je sastavni deo dokumenta Akcioni plan za sprovođenje Strategije održivog razvoja opštine Bačka Topola za period 2015-2020. Izbor indikatora je vršen na osnovu dostupnosti zvaničnih podataka na godišnjem nivou. Indikatori koji se koriste za godišnje praćenje i izveštavanje su odabrani sa zvanične liste indikatora Nacionalne Strategije održivog razvoja Republike Srbije. U našoj opštini ova lista indikatora dopunjena je sa dodatnim skupom indikatora, odnosno indikatorima iz oblasti poljoprivrede koja je kreirana tokom izrade Strategije održivog razvoja opštine Bačka Topola.

Indikator	Izvor verifikacije	Podaci za 2009	Podaci za 2014	Podaci za 2016	Podaci za 2018	Podaci za 2019	Podaci za 2020	Trend	Cilj 2020
Indikatori održivosti: Zaštita životne sredine									
Prečišćene otpadne vode na sistemu odvođenja [= ukupne prečišćene vode : ispuštene otpadne vode sa sistemom odvođenja] hilj. m ³	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji</i>	0,1709 (2008 god)	0,1780 (2012 god)	0,1695 (2014 god)	0,1794 (2017 god)	0,1802 (2018 god)	0,1886 (2019 god)	Pozitivan učinak	↗
Procenat domaćinstava priključenih na sistem odvođenja otpadnih voda/ kanalizaciju (procena) [= (broj domaćin. priključenih na sistem odvođenja otpadnih voda / ukupan broj domaćin.x 100)]	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji.</i>	12,14 (2009 god)	12,53 (2012 god)	12,70 (2014 god)	13,31 (2017 god)	13,32 (2018 god)	13,40 (2019 god)	Pozitivan učinak	↗
Indikatori održivosti: Stanovništvo, Kvalitet života									
Procenat stanovništva preko 65 godina starosti	<i>Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji 2002, 2011.; Publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji procenjen ukupan broj stanovnika, Republički zavod za statistiku</i>	17,29 (popis 2002)	18,66 (popis 2011)	19,09 (2014 god)	19,92 (2017 god)	20,10 (2018 god)	21,40 (2019 god)	Negativan učinak	↓
Procenat stanovništva do 14 godina starosti	<i>Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji 2002, 2011.; Publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji procenjen ukupan broj stanovnika, Republički zavod za statistiku</i>	15,44 (popis 2002)	13,20 (popis 2011)	12,89 (2014 god)	14,09 (2017 god)	14,22 (2018 god)	14,36 (2019 god)	Pozitivan učinak	↗
Procenat domaćinstava priključenih na vodovodnu mrežu	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji</i>	73,63 (2007 god)	81,66 (2012 god)	77,87 (2014 god)	79,12 (2017 god)	79,12 (2018 god)	81,46 (2019 god)	Pozitivan učinak	↗

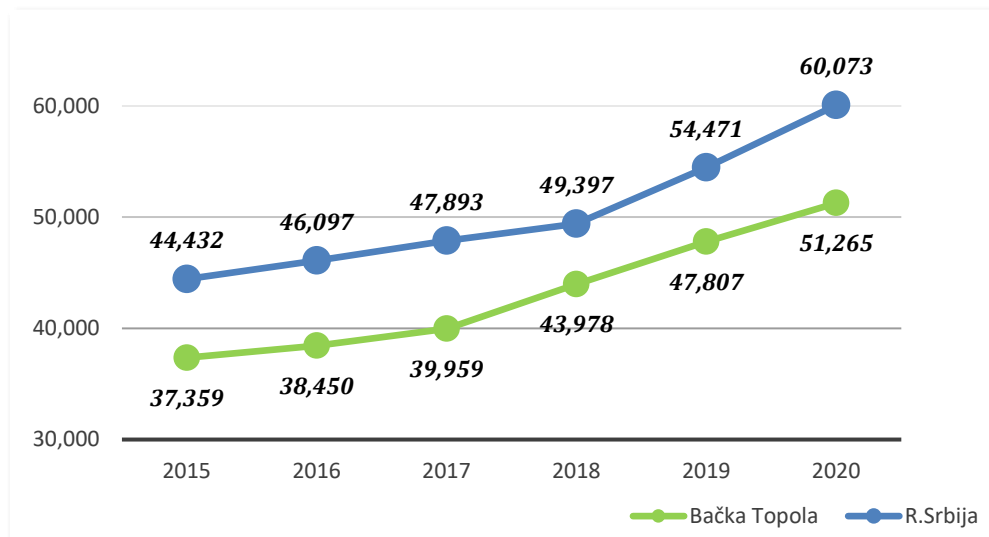
Indikator	Izvor verifikacije	Podaci za 2009	Podaci za 2014	Podaci za 2016	Podaci za 2018	Podaci za 2019	Podaci za 2020	Trend	Cilj 2020
Prosečna zarada bez poreza i doprinosa po zaposlenom (RSD)	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji; Statistika zaposlenosti i zarada, saopštenje</i>	21.195,00 (2007 god)	35.229,00 (2012 god)	38.450,00 (2016 god)	43.978,00 (2018 god)	47.807,00 (2019 god)	51.265,00 (2020 god)	Pozitivan učinak	↗
Broj stanovnika na jednog lekara	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji</i>	736 (2007 god)	703 (2012 god)	702 (2014 god)	761 (2017 god)	836 (2018 god)	851 (2019 god)	Negativan učinak	↓
Učešće pravosnažno osuđenih lica prema mestu izvršenja krivičnog dela u ukupnom stanovništvu	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji</i>	0,34 (2007 god)	0,58 (2012 god)	0,51 (2014 god)	0,32 (2017 god)	0,29 (2018 god)	0,32 (2019 god)	Negativan učinak	↓
Indikatori održivosti: Ekonomski razvoj									
Lokacijski koeficijent zapošljavanja [(Zaposlenost u regionu u datoj delatnosti za datu godinu/ Ukupna zaposlenost u regionu za datu godinu) / (Zaposlenost na nacionalnom nivou u datoj delatnosti za datu godinu/ Ukupna zaposlenost na nacionalnom nivou za datu godinu)]	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji /Sopstveni proračun</i>	Poljoprivreda 8,0 Prerađivačka industrija 1,3 Građevinarst. 0,5 Saobraćaj 0,8 Obrazovanje 1,3 Trgovina 1,0 Zdravstveni i socijalni rad 0,8 (2007 god)	Poljoprivreda 13,0 Prerađivačka industrija 1,6 Građevinarst. 0,3 Saobraćaj 0,4 Obrazovanje 1,3 Trgovina 0,8 Zdravstveni i socijalni rad 0,8 (2012 god)	Poljoprivreda 14,4 Prerađivačka industrija 1,4 Građevinarst. 0,4 Saobraćaj 0,4 Obrazovanje 1,1 Trgovina 0,7 Zdravstveni i socijalni rad 0,7 (2014 god)	Poljoprivreda 7,5 Prerađivačka industrija 1,6 Građevinarst. 0,5 Saobraćaj 0,5 Obrazovanje 1,1 Trgovina 0,8 Zdravstveni i socijalni rad 0,8 (2017 god)	Poljoprivreda 7,0 Prerađivačka industrija 1,5 Građevinarst. 0,4 Saobraćaj 0,5 Obrazovanje 1,1 Trgovina 0,8 Zdravstveni i socijalni rad 0,8 (2018 god)	Poljoprivreda 9,3 Prerađivačka industrija 1,5 Građevinarst. 0,6 Saobraćaj 0,7 Obrazovanje 1,0 Trgovina 0,9 Zdravstveni i socijalni rad 0,8 (2019 god)	<u>Poljopriv.</u> Negativan učinak <u>Ostale delatnosti</u> Pozitivan učinak	↓
Broj zaposlenih godišnji prosek	<i>RSZ publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji; Nacionalna služba za zapošljavanje, NSZ</i>	7969 (2007 god)	7000 (2013 god)	7556 (2015 god)	8029 (2017 god)	8181 (2018 god)	8064 (2019 god)	Negativan učinak	↗
Broj nezaposlenih godišnji prosek	<i>RSZ publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji; Nacionalna služba za zapošljavanje, NSZ</i>	3431 (2007 god)	3526 (2013 god)	2772 (2015 god)	2062 (2017 god)	1741 (2018 god)	1757 (2019 god)	Pozitivan učinak	↓

Indikator	Izvor verifikacije	Podaci za 2009	Podaci za 2014	Podaci za 2016	Podaci za 2018	Podaci za 2019	Podaci za 2020	Trend	Cilj 2020
Indikatori održivosti: Poljoprivreda									
Procenat zaposlenih u poljoprivredi u odnosu na ukupnu zaposlenost	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji</i>	24,24 (2007 god)	27,21 (2012 god)	25,98 (2014 god)	14,96 (2017 god)	14,06 (2018 god)	12,65 (2019 god)	Pozitivan učinak	→
*Prosečan prinos, kg/ha, u proizvodnji pšenice	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji</i>	Privredna društva i zadruge 3788 Porodična gazdinstva 3542 (2007 god)	Privredna društva i zadruge 4950 Porodična gazdinstva 3602 (2012 god)	Privredna društva i zadruge 6640 Porodična gazdinstva 5674 (2013 god)	4700 (2017 god)	5500 (2018 god)	5060 (2019 god)	Pozitivan učinak	↗
*Prosečan prinos, kg/ha, u proizvodnji kukuruza	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji</i>	Privredna društva i zadruge 3549 Porodična gazdinstva 2937 (2007 god)	Privredna društva i zadruge 2219 Porodična gazdinstva 2352 (2012 god)	Privredna društva i zadruge 6725 Porodična gazdinstva 5755 (2013 god)	4700 (2017 god)	9000 (2018 god)	8800 (2019 god)	Pozitivan učinak	↗
*Prinos, kg/ha, u proizvodnji industrijskog bilja (šećerna repa i suncokret)	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji</i>	Šećerna repa 38094 Suncokret 2135 (2007 god)	Šećerna repa 19945 Suncokret 1793 (2012 god)	Šećerna repa 51764 Suncokret 3103 (2013 god)	Šećerna repa 47200 Suncokret 2500 (2017 god)	Šećerna repa 48500 Suncokret 3100 (2018 god)	Šećerna repa 54930 Suncokret 3400 (2019 god)	Pozitivan učinak	↗
Procenat investicija u poljoprivredi u odnosu na ukupne investicije	<i>Republički Zavod za statistiku, publikacija – godišnjak Opštine u Republici Srbiji</i>	37,90 (2007 god)	25,63 (2012 god)	45,76 (2014 god)	51,07 (2017 god)	51,21 (2018 god)	47,46 (2019 god)	Pozitivan učinak	↗

* Prikazane vrednosti za indikatore, prosečan prinos u proizvodnji pšenice, kukuruza, šećerne repe i suncokreta, za period 2016-2018 odnosi se na region Vojvodine iz razloga što RSZ od 2014. godine ove indikatore prati za nivo statističkog regiona.

Vrednosti prikazanih indikatora u oblasti zaštite životne sredine jasno ukazuju na nedovoljno razvijenu mrežu odvođenja otpadnih voda/ kanalizacije, kao i nedostajuće kapacitete za prečišćavanje otpadnih voda, što su upravo definisani kao prioriteti u datoj oblasti.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa po zaposlenom beleži stalan rast ali je to još uvek ispod republičkog proseka, što se vidi iz sledećeg dijagrama.

Pokazatelji koji prate kretanje broja stanovnika, kvalitet života ukazuju na pad broja najmlađe populacije u odnosu na popis iz 1991. i 2002. godine a takođe je konstantan rast broja stanovnika starijih od 65 godina života. Ostali pokazatelji su na istom ili približnom nivou u odnosu na prethodno posmatrani period.

Indikatori koji prikazuju vrednosti u oblasti ekonomskog razvoja i poljoprivrede ukazuju na zavisnost ukupnog privrednog sistema od poljoprivredne delatnosti. Ova tvrdnja se dokazuje kroz indikator lokacijski koeficijent zapošljavanja čije vrednosti predstavljaju zavisnost privrednog sistema od određene privredne grane. Vrednosti koje prelaze koeficijent 2,0 već predstavljaju povećanu zavisnost ukupnog privrednog sistema određene teritorije a u našoj opštini, po podacima iz 2019. godine, ta vrednost iznosi čak 9,3.

Takođe procenat ukupnih investicija po delatnostima u našoj opštini u poljoprivredi je visok od čak 47,46% dok je republički prosek u istoj delatnosti 2,33%, a pokrajinski 4,73%

U opštini Bačka Topola po podacima republičkog zavoda za statistiku za 2019. godinu ukupno je zaposleno 8033 (539 od ovog broja su registrovani individualni poljoprivrednici), od čega je u poljoprivredi zaposleno 1008 (zaposleni u pravnim licima) a u prerađivačkoj industriji 2337 (koja je najvećim delom prehrambena industrija) i zajedno čine preko 44 % od ukupno zaposlenih. Na nacionalnom nivou u poljoprivredi je zaposleno 1,41 % od ukupno zaposlenih.

Što se tiče broja nezaposlenih, on se nalazi na sličnom nivou kao i u ranijem periodu, ali je važno naglasiti da broj nezaposlenih predstavlja zvaničan podatak Nacionalne službe za zapošljavanje, odnosno to su ona lica koja se nalaze na evidenciji NSZ.

U poljoprivrednoj proizvodnji ratarskih kultura beleži se rast po pitanju prinosa u 2018. i 2019. godini, a takođe je prisutno da su rezultati konstantno iznad republičkog proseka. Kroz prikazane podatke, jasno je vidljivo da je dobro što je delatnost poljoprivrede u strategiji izdvojena kao posebna oblast i preporuka je da se nastavi sa realizacijom prioriteta iz iste.

2. Analiza realizovanih projekata po oblastima, izvorima finansiranja i usklađenosti sa definisanim akcionim planom 2015-2020. godini

Strategija održivog razvoja opštine Bačka Topola je usvojena za period 2010 – 2020 godine, a akcioni plan za njeno sprovođenje je usvojen 2015. godine za period 2015-2020 godina. Strategija je izrađena je po metodologiji SLOR i poseduje sve elemente koji bi trebalo da omoguće praćenje i izveštavanje u idealnoj situaciji.

U sledećoj tabeli prikazane su oblasti/prioriteti iz strategije u kojima je ostvaren napredak kroz realizaciju navedenih projekata.

*Tabela: Pregled oblasti / prioriteta Akcionog plana za sprovođenje
Strategije održivog razvoja opštine Bačka Topola za period 2015-2020 u kojima je ostvaren napredak*

Oblast	Prioriteti
Zaštita životne sredine	1.1. Obezbediti građanima kvalitetnu vodu za piće u dovoljnim količinama 1.3. Obezbediti sistematsko upravljanje otpadnim vodama na teritoriji opštine 1.4. Uspostaviti integralni sistem upravljanja komunalnim, čvrstim i animalnim otpadom 1.5. Sistematska briga o zelenim površinama
Kvalitet života i socijalna osetljivost	2.1. Razvoj i neprekidno prilagođavanje sistema socijalne zaštite uslovima 2.2. Stvaranje uslova za poboljšanje kvaliteta života građana: 2.2.1. Razvoj infrastrukture 2.2.2. Razvoj kulture i sporta 2.2.3. Zdravstvo 2.2.7. Razvoj sistema obrazovanja 2.2.8. Povećanje energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije
Privreda	3.1.1.: Povoljno poslovno okruženje i preduslovi za početak, održavanje i rast biznisa 3.1.2. Stvaranje infrastrukture koja će pogodovati bržem privrednom razvoju celokupne opštine 3.1.5. Razvoj turizma
Poljoprivreda	4.1.1. Stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za razvoj poljoprivrede

Jedan od razloga za dobro funkcionisanje i ostvarenje pozitivnih rezultata su dobro identifikovanje ključnih problema u zajednici i zajednički rad na rešavanju istih više subjekata (mesne zajednice, Javna preduzeća, opštinska uprava, Dom zdravlja, Crveni krst, Dom kulture, nevladine organizacije i dr.). Realizovane i započete projekte za period 2015-2020. koji će biti predstavljeni u velikoj meri su planirani u akcionom planu za sprovođenje strategije održivog razvoja opštine Bačka Topola 2015-2020.

Ako bi po prioritetnim oblastima, kako su redom definisane u strategiji, predstavili realizovane i projekte koji su započeti u proteklom navedenom periodu onda su što se tiče **zaštite životne sredine** dominantni sledeći projekti:

- ✓ U okviru definisanog programa u strategiji **Poboljšanje kvaliteta i povećanje količine vode za piće** – to su realizovani i započeti projekti rekonstrukcije i izgradnje vodovodnih sistema u naseljima opštine Bačka Topola odnosno Izgradnja i projektovanje vodovodne mreže sa vodosnabdevanjem u Bačkoj Topoli, Izgradnja vodovodnog sistema u Bačkoj Topoli (prsten 3, 7 i 8), Rekonstrukcija vodovodne mreže u Novom Orahovu, te zamena starih vodovodnih cevi u delu naselja Novo Orahovo, zatim, rekonstrukcija vodovoda naselja Bajša deo faze 2, zamena starih vodovodnih cevi u delu naselja u Stara Moravica. Ove projekte delom, sufinansira APV. Takođe je izvršena i rekonstrukcija vodovoda u Karađorđevu sufinansirana od strane APV (90%), te opremanje bunara u Gunarošu što je finansirano iz sopstvenih sredstava i dr.
- ✓ U okviru definisanih programa u strategiji **Poboljšanje upravljanja evakuacijom upotrebljenih i atmosferskih voda na teritoriji urbanog područja Bačke Topole i ostalih naselja opštine Bačke Topole** – to je pre svega Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u naselju Bačka Topola, zatim projektovanje i izgradnja sistema kanalizacije u Bačkoj Topoli te izgradnja kanalizacione mreže u u delu naselja Stara Moravica

- ✓ Što se tiče **upravljanja komunalnim čvrstim otpadom** sprovedene su aktivnosti na realizaciji projekta regionalne deponije sufinansirane od strane EU i opština članica, a takođe sprovede se sistematski, preko nadležnog JP Komgrad, sve aktivnosti na upravljanju komunalnim otpadom i vodi se računa o zoohigijeni. Takođe sopstvenim sredstvima izvršena je sanacija divlje deponije u Bačkoj Topoli i sanacija smetlišta u Malom Beogradu.
- ✓ **Sistematska briga o zelenim površinama**- u proteklom periodu su značajna kako materijalna sredstva tako i ljudski resursi uključeni u održavanje javnih zelenih površina preko nadležnog JP Komgrad i kroz angažovanje lica iz kategorije teže zapošljivih u javne radove za navedenu namenu.

U oblasti **kvaliteta života i socijalne osetljivosti** najveći broj projekata je realizovan ili je započeta realizacija po sledećim prioritetima:

- ✓ **Razvoj i neprekidno prilagođavanje sistema socijalne zaštite uslovima** – to su: Podrška deci i porodicama sa decom na teritoriji opštine Bačka Topola, Podrška rađanju i roditeljstvu.

U okviru prioriteta **Stvaranje uslova za poboljšanje kvaliteta života građana**:

- ✓ **Razvoj infrastrukture** – to su: u Bačkoj Topoli - uređenje centra grada (privođenje osnovnoj nameni zgrade bivšeg hotela u Bačkoj Topoli), uređenje bloka 2, Rekonstrukcija i popravka Doma Vašarište, izgradnja trotoara u Dunavskoj ulici, izgradnja kolovoza i parkinga u ulici Vidovdanska, sanacija i povezivanje parking prostora na pijaci, izgradnja dečijeg igrališta, održavanje puteva i trotoara, projektovanje i izgradnja autobusnog stajališta, završetak izgradnje trga izbor i manifestacionog trga (fontana) iz sopstvenih sredstava. Takođe je realizovan projekat izgradnje biciklističke staze na senčanskom putu. U ostalim naseljima opštine - sanacija putne mreže i pešačkih staza po naseljima opštine, adaptacija zgrade od opšteg značaja u MZ Stara Moravica, izgradnja trafo stanice pilak MZ Krivaja, projektno planiranje Kaštela u MZ Bajša, izgradnja parking prostora i kapitalno održavanje zgrade u MZ Gunaroš, Izgradnja kolovoza u MZ Karađorđevo, asfaltiranje ulice Stanka Opsenice u MZ Mali Beograd, projektovanje i izgradnja spomenika u MZ Mali Beograd, kapitalno održavanje ulica Vojvođanska u MZ Bački Sokolac, Izrada elaborata o javnom linijskom gradsko-prigradskom prevozu, izrada projekta biciklističke staze na Čantavirskom putu, te projektno planiranje u MZ Gunaroš, MZ Novo Orahovo, MZ Karađorđevo, MZ Mali Beograd, MZ Bački Sokolac i dr.
- ✓ **Razvoj kulture i sporta** - izvršena je adaptacija pozorišne sale u Bačkoj Topoli, izrađen je sektorski strateški dokument Program razvoja sporta opštine Bačka Topola u participativnom procesu uz učešće svih relevantnih faktora, izvršena je sanacija i izgradnja sportskih terena kao što je izgradnja košarkaškog terena u Bačkoj Topoli, zamena sedišta u fiskulturnoj sali OŠ Čaki Lajoš u Bačkoj Topoli, sanacija sportskog terena u OŠ Nikola Tesla u Bačkoj Topoli, Postavljanje reflektora na otvorenom sportskom terenu-fudbalskom igralištu u Bačkoj Topoli, izgradnja teniskih terena u MZ Tomislavci, sanacija otvorenog sportskog terena u okviru OŠ Čaki Lajoš u Bačkoj Topoli. Takođe, pored navedenog, realizovan je je projekat postavljanja balona na postojećim teniskim terenima u Tomislavcima, započeta je realizacija projekta Adaptacija zgrade kaštela i projekta izgradnje spomenika u krugu kasarne u Bačkoj Topoli, kao i osnaživanje kancelarije za mlade kroz projekat koji je definisan u strategiji kroz programsku aktivnost **Aktivno uključivanje mladih u zajednicu**, u okviru ovog programa. Takođe je pružena značajna podrška u jačanje kulturne produkcije i umetničkog stvaralaštva, kao i u unapređenje sistema očuvanja i predstavljanja kulturno-istorijskog nasleđa.
- ✓ **Zdravstvo** – u ovoj oblasti pored niza aktivnosti iz oblasti društvene brige za javno zdravlje, realizovan je i niz preventivnih programa kao što su npr. skrining kolorektalnog karcinoma, škola za trudnice, "zdrav život, dug život", takođe značajno je naglasiti i podršku lokalne samouprave sa učešćem u troškovima funkcionisanja Doma Zdravlja u Bačkoj Topoli.
- ✓ **Razvoj sistema obrazovanja** –realizovan je projekat izgradnje Doma učenika u Bačkoj Topoli. Pored toga realizovano je nekoliko značajnih projekata koji se odnose na poboljšanje uslova u školama i to rekonstrukcija krova fiskulturne sale OŠ Čaki Lajoš u Bačkoj Topoli, rekonstrukcija fiskulturne sale gimnazije u Bačkoj Topoli i adaptacija fiskulturne sale u PU Bambi (centralni objekat), sanacija fasade (energetski efikasna) i zamena stolarije na OŠ Nikola Tesla a takođe i sanacija krovne konstrukcije navedenog objekta. Ovaj projekat je finansiran u potpunosti od strane kancelarije za javna ulaganja Vlade Republike Srbije. U centralnom objektu PU Bambi realizovani su projekti korišćenja solarne energije i zamene stolarije u istom za koje su sredstva takođe obezbeđena konkursnim putem, rekonstrukcija centralnog grejanja u OŠ 18. Oktobar u Novom Orahovu, rekonstrukcija gasne kotlarnice u gimnaziji u Bačkoj Topoli te sanacija fiskulturne sale u poljoprivrednoj školi u Bačkoj Topoli i dr.

- ✓ **Povećanje energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije** – u ovoj oblasti realizovani su projekti pored sanacije ranije pomenutih objekata OŠ Nikola Tesla i PU Bambi, unapređenje energetske efikasnosti u Staroj Moravici i projekat modulisan na gorionik na zemni gas u Gimnaziji u Bačkoj Topoli

Ako analiziramo **oblast privrede** iz ugla realizacije planiranih prioriteta iz strategije onda se može zaključiti da su najveća ulaganja u stvaranje povoljnog poslovnog ambijenta, kao i ulaganja infrastrukturu u smislu stvaranja povoljnog i privlačnog poslovnog okruženja i to ulaganja u komunalnu i saobraćajnu infrastrukturu u industrijskoj zoni, realizovan projekat izgradnje obilaznice u industrijskoj zoni (spajanje senčanskog i bečejskog puta) sufinansiranog od strane Ministarstva regionalnog razvoja RS (80%), APV i opštine Bačka Topola, izgradnja trafo stanice u Industrijskom parku, zatim ulaganja u mere aktivne politike zapošljavanja. Takođe je veoma značajan rad na realizaciji projekata u okviru razvoja turizma kao što su unapređenje turističke infrastrukture termalne banje u Pačiru, izgradnja bazena u Staroj Moravici izgradnja zatvorenog bazena u Bačkoj Topoli sa pratećim sadržajima i opremanje otvorenog bazena u Bajši. Kada se govori o autokampu na obali jezera u Bačkoj Topoli važno je reći da su obezbeđena sredstva za realizaciju naredne faze i to iz IPA programa prekogranične saradnje Mađarska-Srbija, naime opština Bačka Topola je realizovala projekat zajedno sa partnerom iz Republike Mađarske gradom Kiškunmajša.

U **oblasti poljoprivrede** u proteklom periodu najviše aktivnosti je sprovedeno kroz stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za razvoj poljoprivrede, odnosno kroz podršku razvoja individualnog sektora u ratarstvu i stočarstvu (porodična gazdinstva), kroz sprovođenje poljoprivredne politike u lokalnoj zajednici, delovanjem lokalnog namenskog fonda za razvoj poljoprivrede, kroz aktivnosti agrobiznis kluba sa terenskom mrežom saradnika i pomoći poljoprivrednicima prilikom ostvarivanja prava na subvencije i konkurisanja kod PS za poljoprivredu, Ministarstva poljoprivrede i drugih donatora. Navedene aktivnosti su sprovedene sopstvenim sredstvima. Takođe pored navedenog realizovali su se projekti na uređenju nekategorisanih odnosno atarskih puteva

Zaključna razmatranja

Jedan od osnovnih zaključaka prethodnih analiza je da je potrebno sistematski pratiti realizaciju strategije te na godišnjem nivou prikupljati podatke. Takođe važno bi bilo godišnje raditi ovakav izveštaj ili sličnog formata koji će ubuduće omogućiti relevantnim subjektima lakše definisanje prioriteta projekata prilikom planiranja programskog budžeta za narednu godinu. Pošto će u narednim godinama obaveza lokalne samouprave biti izveštavanje o realizaciji Plana razvoja odnosno srednjoročnog plana razvoja LS, verujemo da će se time obezbediti institucionalno sistematsko praćenje realizacije strateških odnosno planskih dokumenata.

Od ukupno 233 prioriteta u akcionom planu za sprovođenje strategije održivog razvoja, na 189 su vršene intervencije sa promenljivim rezultatima i efikasnost intervencija je moguće i potrebno analizirati dalje za eventualno prilagođavanje mera radi boljih rezultata.

Veći je izazov dodatno analizirati sudbinu onih 44 prioriteta, gde nikakve inicijative nisu pokrenute. Kao sledeći korak, potrebno je izvršiti detaljnu analizu tih prioriteta i utvrditi razloge nepokretanja inicijativa i eventualno predvideti i alternativni pristup radi unapređenja stanja u dotičnim oblastima.

Važno je naglasiti, da je u našoj opštini, pokrenut proces izrade Plana razvoja lokalne samouprave, u skladu sa Zakonom o planskom sistemu RS, gde postoji dobra polazna osnova u vidu sprovedenih analiza realizacije strategije i izrade svojevrsnog preseka rezultata navedene strategije u vidu donošenja Akcionog plana za sprovođenje Strategije održivog razvoja 2015. godine, na polovini realizacije iste. Pored toga moramo istaći da je ovaj posao trebao biti urađen tokom 2020. godine ali zbog pandemije virusa covid-19 to nije bilo moguće.

Primenom navedenog Zakona na nivou lokalne samouprave tj. Izradom Plana razvoja lokalne samouprave i njegovog srednjoročnog plana u velikoj meri će se doprineti izgradnji sistema u kojem će navedeni strateški dokument u potpunosti biti integrisani sa redovnim opštinskim radnim procedurama.

Sistem upravljanja treba precizno da identifikuje nosioce odgovorne za implementaciju pojedinih aktivnosti i da pruži precizno definisana ovlašćenja i odgovornosti svih šefova odeljenja za sprovođenje tog integrisanog procesa u razumnom vremenskom roku, kao i integraciju akcionog plana i strateškog dokumenta sa planovima, projektima i aktivnostima svih javnih i privatnih institucija koje su uključene kao glavni nosioci implementacije Plana razvoja lokalne samouprave (različite institucije, organi javne uprave, javna preduzeća itd).